

Anaçlar

Bağcılıkta floksera zararına karşı anaç kullanımı dışında pratik çözüm bulunmamaktadır. Başta Fransa'da olmak üzere 19. yüzyılın 2. yarısında filoksera zararı ortaya çıktıktan ve büyük ekonomik zararlar meydana getirdikten sonra bundan korunmanın bir yolu olarak asmada aşı tekniği geliştirilmiş ve filokseraya dayanıklı Amerikan kökenli saf türler ve bunların melezleri anaç olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Filoksera ülkemizde de zarar yaptıktan sonra bu anaçlar bizde de kullanılmaya başlanmıştır. Filoksera zararlısına karşı anaç kullanmak bir çare olmakla birlikte kullanılan anaçların birçok seçici özellikleri de vardır. Bu nedenle değişik özelliklere sahip olan çok sayıda saf ve melez anaç kullanılmaktadır.

Flokseraya karşı anaçların dayanıklılık göstermesinin nedeni; böceğin kök üzerinde soktuğu kısımlarda bir mantar tabakası oluşturması, böylece zararlının etki gösterememesidir.

Kullanılan Anaçlar ve Özellikleri

Rupestris du lot: Çok kuvvetli bir anaçtır. Hızlı gelişir ve anaç ertesi yıl aşıya gelir. Kuvvetli asmalar oluşturur, fakat verimliliği ortadır. Asmalar kuvvetli olduğundan özellikle asmalar genç iken salkımlardan çiçek ve tane silkesini önlemek için budamada normale nazaran daha fazla göz bırakılmalıdır. Anaçla kalemin uyuşması iyidir. Derin toprakları sever. Az derin veya taban suyu yüksek topraklara önerilmez. Derin topraklarda kuraklığa dayanıklılığı yüksektir. Normal topraklarda %25, kurak topraklarda %30-35 toplam kirece dayanabilir.

Çubukları kolay köklenir. Fazla dip sürgünü verdiği için aşılamaı takip eden yıllarda asmaların boğazları açılarak dip sürgünlerinin temizlenmesine özen gösterilmelidir. Yüksek verimli veya geç olgunlaşan üzümler için önerilir. Kuvvetli gelişmesi bazen silkmeye neden olabilir. Bu nedenle çok verimli topraklara pek önerilmez. Flokseraya mükemmel dayanır. Köklenmesi ve masada aşılması iyidir. Bağda aşılmasında aşırı ağlama göstermesi nedeniyle, bazen anaçların aşıdan birkaç gün önce kesilmesi önerilmektedir.

99 R: Sıcak yörelerde yaygın kullanılan anaçlardandır. Drenajı iyi olan derin ve verimli topraklarda çok iyi yetişir. Nematodlara karşı dayanıklı fakat yüksek taban suyuna hassastır. Fidanları kuvvetli gelişir ve dikimden sonraki yıl aşıya gelir. Sıcak ve kurak yörelere daha uygundur. Çubukları kolay köklenir. Aşı tutması iyidir. Kuvvetli bir anaçtır. Olgunlaşmayı geciktirdiği için özellikle soğuk yörelere önerilmez. Flokseraya dayanıklılığı iyidir. %17 aktif kirece dayanır fakat tuza dayanıksızdır. Kuraklığa dayanıklılığı 110 R kadar olması daha iyidir. Masada aşılamaı çok iyi olmamasına karşın bağdaki aşılamaalarda çok iyidir. Çubuk verimi ortadır.

110 R: Çoğu özelliği 99 R'ye benzer. Fakat kuraklığa ve taban suyuna karşı daha dayanıklıdır. Sıcak yörelerde özellikle sığ killi topraklar için mükemmel bir anaçtır. Köklenme ve aşı tutması 99 R'ye nazaran daha düşüktür. Kuvvetli bir anaçtır. Bu yüzden olgunlaşmayı geciktirir. 99R gibi %17 aktif kirece dayanır fakat kuraklığa çok daha fazla dayanır. İyi bir anaç olmasına rağmen köklenmesinin %20 ye kadar düşmesi ve nadiren %40-50 köklenme

göstermesi yaygın kullanılmasını önler. Çubukların köklenmesi düşük olmasına rağmen bağdaki aşısı iyidir. Masa başındaki aşılarda gözlerin sürmesi orta düzeydedir. Çubuk verimi ortadır.

1103 P: Kuvvetli bir anaçtır. Nemli, killi- kireçli topraklar için uygun bir anaçtır. Kirece dayanıklılığı 99R ve 110R gibidir. Gelişme kuvveti bu iki anaç arasındadır. Tuza kısmen dayanıklıdır. Çok kurak şartlar için önerilmektedir. Köklenmesi ve aşılamaı iyidir. Çubuk verimi orta düzeydedir.

140 Ruggeri: Çok kuvvetli gelişen, kuru ve kireçli topraklarda başarılı bir şekilde yetiştirilen bir anaçtır. Aşırı kuvvetli gelişmesi nedeniyle, olgunlaşmayı geciktirir. Kirece iyi derecede (%20 aktif kireç) dayanıklıdır. Flokseraya dayanımı iyidir. Çelikleri zor köklenir ve masa başında aşısı zordur. Fakat bağda aşısı iyidir.

Fercal: Kuvvetli ve iyi gelişen bir kök sistemi vardır. Kolay köklenir ve çeliklerinden kuvvetli köklü anaçlar oluşur. Aşı tutma oranı oldukça iyidir. Kökleri sert ve sıkışmış topraklarda bile kolayca yayılır ve gelişir. Nematoda dayanıklılığı zayıftır. Fakat kuraklığa ve neme oldukça dayanıklıdır. Mg noksanlığına çok duyarlıdır, bu nedenle K/Mg ilişkisi daima kontrol edilmelidir. Kirece çok dayanıklı bir anaçtır

5 BB: Serin yörelerdeki; nemli, sıkı, kireçli veya killi topraklar için çok uygun bir anaçtır. Kurak topraklara pek önerilmez. Toprakta % 20'ye kadar olan aktif kirece dayanıklıdır. Kirece dayanımının %50-55'e kadar çıktığı belirtilmiştir. Fakat tuza dayanımı hiç yoktur. Nematodlara dayanıklıdır. Köklenme ve

aşılması iyidir. Sultani ve Yuvarlak Çekirdeksiz üzüm çeşitleriyle aşı uyumsuzluğu problemleri vardır. Kuvvetli gelişen bir anaçtır. Çelik verimi çok yüksektir. Nemli ve killi topraklara iyi uyum sağlar. Aşırı kurak topraklara önerilmez. Nematodlara iyi dayanır. Köklenmesi iyidir. Bağda aşıda bazen problem gösterebilir. Flokseraya dayanıklılığının yanında nematodlara da dayanıklıdır. Kök ur nematodlarına dayanıklılığı Ramsey'e eşittir. Ağır ve nemli topraklardaki performansı yeterlidir. Erkenci üzüm çeşitlerinde veya soğuk yörelerdeki yetiştiriciliğe uygun bir anaçtır.

41B: Erkencilik sağlaması ve kirece çok dayanıklı olması (%40 aktif) bu anacın en büyük özelliğidir. Başlangıçtaki gelişimi yavaştır. Fakat verime yatan asmalarda tane tutumu ve verim iyidir. Flokseraya dayanıklılığı yeterlidir. Kirece dayanıklılığı % 40 aktif kireç olmasına rağmen, toprağın ıslak olması durumunda bu değer düşer. Tuza dayanıksızdır. Ayrıca anaç damızlık bağlarında asmalar mildiyöye karşı korunmalıdır. Köklenmesi iyi değildir. Çubuğun durumuna göre % 15-40 arasında köklenir. Köklenmesinin yavaş ve zor olması masa başında yapılan aşılarda başarı oranını düşürür, fakat bağda yapılan aşılarda iyi tutar.

SO4: Köklenmesi çok iyidir. Kuvvetli gelişme gösterir. Aşı tutması iyidir. Kirece dayanımı iyi kurağa dayanımı azdır. Tuzlu, derin ve serin topraklar ile alt tabakası nemli topraklar için uygun bir anaçtır.

Mersin Yöresinde Yetişen Çeşitlerine Uyum Sağlayan Anaçlar

Erkenci Üzüm Çeşitleri: Uslu, Trakya İlkeren 41B, SO4, 140 Ruggeri, 1103 Paulsen anaçları ile uyum sağlar.

Orta Erkenci Üzüm Çeşitleri: Perlette, Yalova İncisi, Cardinal, Muscat Reins de Vigne, Ergin Çekirdeksizi Üzüm Çeşitleri 41B, 1103 Paulsen, 140 Ruggeri ve 5BB anaçları ile uyum sağlar.

Orta Geççi Üzüm Çeşitleri: Tarsus Beyazı üzüm çeşidi 110R, 99R, Rupestris du Lot, 1103 Paulsen, 41B, 5BB ve 140 Ruggeri anaçları ile uyum sağlar.

Geççi Üzüm Çeşitleri: Alphonse Lavallee, Antep Karası, Ata Sarısı, Royal, Tilki Kuyruğu, Tekirdağ Çekirdeksizi üzüm çeşitleri ise 99R, 110R, 1103 Paulsen, 41B, Rupestris du Lot, 5BB ve 140 Ruggeri anaçlarıyla uyumludur.

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN
🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>
@: alata@tarimorman.gov.tr
☎: 0 324 518 00 52
📠: 0 324 518 00 80

T.C.

TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü

Asma Anaçları

Zir. Yük. Müh. Güzin TARIM

Mersin-2022